

Anmälan om svar på remiss av Förslag till ändring i föreskrifterna (HSLF-FS 2016:3) om socialnämndernas skyldighet att lämna statistiska uppgifter om insatser för barn och unga

Remiss från Socialstyrelsen

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Anmälan om svar på remiss godkänns.

Föredragande borgarrådet Alexander Ojanne

Sammanfattning av ärendet

Socialstyrelsen ansvarar för statistik om insatser för barn och unga och publicerar årligen data från ett register över dessa insatser. Registret, som innehåller uppgifter om barn och unga (0-20 år) som fått heldygninsatser, är den enda nationella källan för sådan information.

Socialstyrelsen har tagit fram ett förslag om ändring i myndighetens föreskrifter om socialnämndernas skyldighet att lämna statistiska uppgifter om insatser för barn och unga. Ändringen innebär att uppgifter om skyddat boende läggs till i föreskrifterna. Bakgrunden till den föreslagna förändringen är ny lagstiftning gällande skyddat boende som trädde i kraft den 1 april 2024. Med nya lagstiftningen infördes skyddat boende som boendeinsats för barn, vilket medför krav på att barnet får ett eget beslut om insats.

Den föreslagna ändringen i föreskrifterna skulle medföra att stadsdelsnämnderna skulle bli skyldiga att lämna in uppgifter för barn och unga i skyddat boende gällande bland annat vilken kommun/stadsdelsnämnd som har fattat beslut om insatsen, vilken form av insats det är, placeringsformen och i vilken kommun placeringen sker. Vidare skulle uppgifter lämnas om barnets/den unges personnummer och kön samt uppgifter om vårdnadshavare och barnets/den unges situation efter att insatsen upphörde.

Socialstyrelsen har skickat remissen för yttrande till bland annat Stockholms stad.

På grund av kort remisstid har staden svarat med socialnämndens och stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och socialnämnden.

Stadsledningskontoret är i huvudsak positiv till att utöka registret över insatser för barn och unga med skyddat boende. Däremot är stadsledningskontoret tveksam till att ansvarig nämnd ska lämna ut den uppgift som handlar om kommun som barnet/den unge är placerad i. De negativa konsekvenserna är stora.

Socialnämnden ställer sig tveksam till utlämnande av uppgiften som avser placeringskommunen, där det skyddade boendet är lokaliserat.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen godkänner anmälan om svar på remiss.

Stockholm den 14 augusti 2024

Alexander Ojanne

Bilagor

1. Socialstyrelsens föreskrifter om ändring i föreskrifterna (HSLF-FS 2016:3) om socialnämndernas skyldighet att lämna statistiska uppgifter om insatser för barn och unga, dnr KS 2024/632-1.2
2. Konsekvensutredning – förslag till ändring i föreskrifterna (HSLF-FS 2016:3) om socialnämndernas skyldighet att lämna statistiska uppgifter om insatser för barn och unga, dnr KS 2024/632-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Socialstyrelsen är statistikansvarig myndighet för officiell statistik över insatser för barn och unga i åldern 0-20 år. Socialnämnderna ska senast den 1 februari varje år rapportera in uppgifter till Socialstyrelsen. Uppgifterna ska avse förhållanden under närmaste föregående kalenderår. I samband med inrapporteringen uppdaterar Socialstyrelsen registret med de nya uppgifterna.

Socialstyrelsen publicerar årligen statistik som hämtas från registret över insatser för barn och unga. Statistiken ingår i den officiella statistiken och används bland annat till att ge allmänhet och olika samhällsaktörer information om förhållanden och utvecklingen inom individ- och familjeomsorgen så att väl underbyggda beslut kan fattas. Statistiken är också ett viktigt underlag för forskning.

I registret finns uppgifter om barn och unga med heldygnsplacering. Registret innehåller uppgifter om vilken kommun/stadsdelsnämnd som har fattat beslut om insatsen, vilken form av insats det är, placeringsformen och i vilken kommun placeringen sker. Vidare finns uppgifter om datum för beslutet om insatsen och datum då insatsen avslutades. Uppgift finns också om barnets/den unges kön, om det är ett ensamkommande barn och grunden för ett eventuellt omedelbart omhändertagande eller vård enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga. Dessutom finns uppgifter om vårdnadshavare när beslut om insatsen fattades och när insatsen upphörde samt barnets/den unges situation efter att insatsen upphörde. Utifrån uppgifter om start- och slutdatum av insatsen, vilken kommun som placerar barnet eller den unga samt placeringsformen skyddat boende kan Socialstyrelsen göra analyser som visar på längden av placeringar och göra jämförelser mellan olika kommuner.

Socialstyrelsens förslag till ändringar i föreskrifterna innebär att även uppgifter om skyddat boende ska omfattas av socialnämndernas uppgiftsskyldighet till registret över insatser för barn och unga. Uppgifterna ska motsvara de uppgifter som redan finns i registret i dag avseende övriga heldygnsinsatser. Ändringarna är en följd av de ändringar i socialtjänstlagen och den nya lagen om placering av barn i skyddat boende som införts gällande skyddade boenden som en ny boendeinsats.

Enligt förslaget ska samma uppgifter lämnas om barn och unga som vistas i skyddat boende som för barn och unga med andra heldygnsinsatser. Uppgifterna ska lämnas oavsett om beslutet har fattats med stöd av socialtjänstlagen, lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga eller den nya lagen om placering av barn i skyddat boende och på samma sätt som uppgifter nu lämnas till registret. Ändringarna föreslås tidigast träda i kraft den 1 januari 2025 och tillämpas första gången vid inrapportering som sker senast den 1 februari 2026.

I Socialstyrelsens konsekvensutredning vägs fördelarna med den utökade personuppgiftsbehandlingen mot de risker och eventuella andra nackdelar som denna kan medföra. Förslaget till ändrade föreskrifter innebär att personuppgifter om ett utökat antal barn och unga samt vårdnadshavare kommer att omfattas av

uppgiftsskyldigheten och behandlas i registret över insatser för barn och unga. Det kommer röra sig om behandling av personuppgifter som är av integritetskänslig art och som skulle kunna leda till skada om de kommer i fel händer. Detta gäller exempelvis om uppgifterna kombineras med information som finns på annat håll, vilket är möjligt eftersom barns och ungas personnummer registreras.

Socialstyrelsen framhåller att ur den enskilde registrerades perspektiv kan behandlingen av personuppgifterna uppfattas som ett integritetsintrång av flera olika anledningar. Redan det förhållandet att bli registrerad kan uppfattas som ett integritetsintrång. Vidare kan barnet, den unga och i förekommande fall vårdnadshavaren inte motsätta sig att socialnämnderna lämnar uppgifterna till Socialstyrelsen. Inte heller kan de förhindra myndighetens fortsatta behandling av personuppgifterna eftersom deras samtycke inte behövs och de kan inte påverka hur deras uppgifter används. Eftersom det rör sig om personer med behov av skyddat boende och därmed om personer som kan vara särskilt utsatta för fara i form av hot, våld eller andra övergrepp, måste också vägas in att behandlingen av personuppgifterna kan leda till oro hos barnen, de unga och vårdnadshavarna.

Socialstyrelsen bedömer dock att riskerna kan hanteras tillfredsställande genom omfattande skyddsåtgärder, inklusive sekretess och hantering i en sluten digital miljö. Fördelarna med den utökade personuppgiftsbehandlingen är stora, eftersom de möjliggör bättre uppföljning, utvärdering och stöd för barn och unga i skyddat boende. Detta bedöms vara proportionerligt och förenligt med både svensk lag och EU:s dataskyddsförordning. Enligt Socialstyrelsens beräkningar skulle de ökade kostnaderna för kommunerna gällande den utökade statistikinlämningen vara försumbara.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och socialnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar uppfattningen att Socialstyrelsens register över insatser till barn och unga har en viktig funktion och att det skulle kunna ge positiva effekter om uppgifter om barn och unga på skyddat boende läggs till. Eftersom registret innehåller barns och ungas personnummer kan uppgifterna samköras med uppgifter baserade på personnummer i andra register. Därmed kan relevant information tas fram som kan användas för uppföljning och utvärdering av insatsens kvalitet och innehåll samt bidra till ett mer adekvat kunskapsstöd. Statistik från registret kan även på sikt bidra till att synliggöra våldsutsatta barns och ungas behov av skydd, stöd och hjälp i form av skyddat boende. Stadsledningskontoret anser mot denna bakgrund att det finns ett behov av att registret utökas med uppgifter om skyddat boende.

När det gäller uppgiften som handlar om i vilken kommun en placering på skyddat boende sker, ställer sig stadsledningskontoret tveksam till om nyttan överväger risken och oron det kan medföra för enskilda barn och dess vårdnadshavare. Många av de barn som placeras på skyddat boende har sekretessmarkerade personuppgifter och lever under hot. Vetskapen om att denna uppgift ingår i nämndens statistiska uppgiftsskyldighet kan leda till oro och känsla av otrygghet för barnet och dess våldsutsatta vårdnadshavare. Inlämnad statistik gäller föregående år.

Socialstyrelsen tar upp risken gällande uppgiften om vilken kommun det skyddade boende som barnet är placerat i är lokaliserat i sin konsekvensutredning och bedömer att omfattande skyddsåtgärder sammanvägt med stora positiva effekter av ett register överväger integritetsriskerna. Stadsledningskontoret vill framhålla att även om risken är väldigt liten skulle konsekvenserna vid en identifiering kunna bli mycket allvarliga. Även oron det kan medföra kan få negativa konsekvenser för det enskilda barnet. Denna uppgift kan även utgöra en risk vid andra placeringar där vistelseorten inte ska röjas för föräldrar eller vårdnadshavare. Det som skiljer ut placeringsformen skyddat boende är dock att det är inbyggt i syftet med insatsen att orten behöver hemlighållas.

Socialstyrelsens konsekvensutredning tar ställning till att statistiken om insatsen skyddat boende för barn och unga i sin helhet får en positiv nyttoeffekt vilket stadsledningskontoret instämmer i. Det tas dock inte upp i utredningen om liknande nyttoeffekter skulle kunna uppnås även om en av de mest känsliga uppgifterna utsluts, den om i vilken kommun placeringen på det skyddade boendet sker i.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 11 juni 2024 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på kommunstyrelsens remiss.

Socialförvaltningen tjänsteutlåtande daterat den 30 maj 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar uppfattningen att Socialstyrelsens register över insatser till barn och unga har en mycket viktig funktion och att det skulle kunna ge flera positiva effekter om uppgifter om barn och unga på skyddat boende läggs till. Eftersom registret innehåller barns och ungas personnummer kan uppgifterna samköras med uppgifter baserade på personnummer i andra register. Därmed kan relevant information tas fram som kan användas för uppföljning och utvärdering av insatsens kvalitet och innehåll samt bidra till ett mer adekvat kunskapsstöd, exempelvis till socialtjänsterna. Statistik från registret kan även på sikt bidra till att synliggöra våldsutsatta barns och ungas behov av skydd, stöd och hjälp i form av skyddat boende. Socialstyrelsen anser mot denna bakgrund att det finns ett stort behov av att registret utökas med uppgifter om skyddat boende vilket förvaltningen tillstyrker.

Dock är det en av de uppgifter som Socialstyrelsen föreslår att socialnämnderna ska vara skyldiga att lämna som förvaltningen ställer sig tveksam till om nyttan överväger risken och oron det kan medföra för enskilda barn och dess vårdnadshavare. Det gäller den uppgiften som handlar om i vilken kommun en placering på skyddat boende sker. Många av de barn som placeras på skyddat boende har sekretessmarkerade personuppgifter och lever under hot. Vetskapen om att denna uppgift ingår i nämndens statistiska uppgiftsskyldighet kan leda till oro och känsla av otrygghet för barnet och dess våldsutsatta vårdnadshavare.

Inlämnad statistik gäller föregående år. Precis som Socialstyrelsen skriver i sin konsekvensutredning kan placeringar som skett sent under föregående år fortfarande pågå. Ibland kan även familjer välja att etablera sig i kommuner där de tidigare varit placerade exempelvis för att undvika skolbyten. Socialstyrelsen tar upp risken gällande uppgiften om vilken kommun det skyddade boende som barnet är placerat i är lokaliserat i sin konsekvensutredning och bedömer att omfattande skyddsåtgärder sammanvägt med stora positiva effekter av ett register överväger integritetsriskerna. Förvaltningen vill framhålla att även om risken är väldigt liten skulle konsekvenserna vid en identifiering kunna bli mycket allvarliga. Även oron det kan medföra kan få negativa konsekvenser för det enskilda barnet. Denna variabel kan även utgöra en risk vid andra placeringar där vistelseorten inte ska röjas för föräldrar eller vårdnadshavare. Det som skiljer ut placeringsformen skyddat boende är dock att det är inbyggt i syftet med insatsen att orten behöver hemlighållas.

Socialstyrelsens konsekvensutredning tar ställning till att statistiken om insatsen skyddat boende för barn och unga i sin helhet får en positiv nyttoeffekt vilket förvaltningen instämmer i. Det tas inte upp i utredningen om liknande nyttoeffekter skulle kunna uppnås även om en av de mest känsliga uppgifterna utesluts, den om i vilken kommun placeringen på det skyddade boendet sker i.

Sammanfattningsvis tillstyrker förvaltningen samtliga delar i förslaget gällande insatsen som handlar bland annat om ansvarig kommun och stadsdelsnämnd, barnets personnummer och kön, placeringsdatum, lagrum, form för insatsen, vårdnadshavare samt situation för barnet efter insatsen avslutas. Förvaltningen tillstyrker även förslaget att lämna ut majoriteten av uppgifterna som handlar om placeringen. Förvaltningen ser positivt på att lämna statistik om placeringen när det gäller datum, personnummer, placeringsform och ansvarig kommun. Förvaltningen ställer sig dock tveksam till om ansvarig nämnd ska lämna ut den uppgift som handlar om kommun som barnet/den unge är placerad i. Detta utifrån tveksamhet om ifall nyttan med att ha register över i vilken kommun de skyddade boendena är lokaliserade överväger de eventuella individuella riskerna och negativa konsekvenserna som detta kan innebära för de individuella barnen på skyddat boende och dess vårdnadshavare.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.